

PROTOKÓŁ
KONTROLI SPRAWDZAJĄCEJ
przeprowadzonej w dniu 18 marca 2014 r.
w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej**
w **Lubniewicach przy ul. Jana Pawła II 51A**

Działając na podstawie art.7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) w związku z art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie(Dz. U. Nr 31 poz. 206 z 2009r. ze zm.) oraz §13 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Wiesława Mikołajczyk** – Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 69-1/2014 z dnia 12 marca 2014 r. – *przewodniczący zespołu kontrolnego;*
2. **Anna Obiegło** – Starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 69-2/2014 z dnia 12 marca 2014 r. – *członek zespołu kontrolnego;*

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

przeprowadził w dniu 18 marca 2014 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubniewicach, zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW, kontrolę sprawdzającą w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą doraźną przeprowadzoną w jednostce w dniu 5 listopada 2012r.

[Dowód: akta kontroli str.5-12]

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. nr PS-I.431.2.1.2014.W.Mik z dnia 11 marca 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str.13-14]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.15-18]

Wystąpieniem pokontrolnym z dnia 18 grudnia 2012 r. znak PS-I.431.3.8.2012.AObi wydano jednostce do realizacji następujące zalecenie: Niezwłocznie powołać gminny zespół interdyscyplinarny oraz wszcząć jego działalność, w szczególności poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.

Okres objęty kontrolą: listopad 2012r. do dnia kontroli.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Justyna Pawlak, Kierownik MGOPS w Lubniewicach oraz Pani Anna Kuzajewska – pracownik socjalny pełniący funkcję Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubniewicach.

Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Zespół interdyscyplinarny,
2. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.

USTALENIA Z KONTROLI:

1. Powołanie, skład i organizacja zespołu interdyscyplinarnego:

Uchwałą Nr VI/38/2011 Rady Miejskiej w Lubniewicach z dnia 30 marca 2011 r. określono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Uchwałą Nr XXXII/230/2013 Rady Miejskiej w Lubniewicach z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie zmiany w/w Uchwały Nr VI/38/2011 dodano zapis rozszerzający skład zespołu interdyscyplinarnego o przedstawiciela organizacji pozarządowej.

W grudniu 2012 r. i styczniu 2013 r. zostały zawarte porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym pomiędzy Burmistrzem Lubniewic a: Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubniewicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Powiatową Policji w Sulęcinie oraz Zespołem Szkół Samorządowych w Lubniewicach. W czerwcu 2013 r. zawarto dwa dalsze porozumienia: z Praktyką Lekarza Rodzinnego „Sunvita” oraz Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Sulęcinie. W składzie zespołu znalazł się także kurator Sądu Rejonowego w Sulęcinie. W skład zespołu interdyscyplinarnego nie został włączony przedstawiciel organizacji pozarządowej, a z analizy dokumentacji nie wynika, aby zostały podjęte jakiejkolwiek próby pozyskania go do Zespołu.

Zarządzeniem Nr 72/2W/2013 r. Burmistrza Lubniewic z dnia 7 stycznia 2013 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny w 7 – osobowym imiennym składzie, natomiast zarządzeniem Nr 102/32/W/2013 r. Burmistrza Lubniewic z dnia 18 lipca 2013 r. skład Zespołu został uzupełniony o lekarza rodzinnego oraz przedstawiciela Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Wszyscy członkowie Zespołu podpisali Oświadczenie o ochronie danych osobowych, także osoby przyjęte do zespołu w dalszym terminie, jak również osoby powołane na członków grup roboczych, które to grupy spotykały się po raz pierwszy w sprawie w ciągu 6-7dni od dnia wszczęcia postępowania przez Przewodniczącego Zespołu. Zarządzeniem nr 95/25/W/2013 r. Burmistrza Lubniewic z dnia 5 czerwca 2013 r. został zatwierdzony regulamin organizacyjny Zespołu. Podczas pierwszego posiedzenia Zespołu dokonano wyboru przewodniczącego Zespołu, którym jest pracownik socjalny oraz jego zastępcy – także pracownik socjalny.

Przeanalizowano dokumentację pracy zespołu, z której wynika, że posiedzenia są protokołowane, a do protokołów – dołączane listy obecności. Do dnia kontroli odbyły się 3 posiedzenia zespołu: pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 28 stycznia 2013 r., drugie w dniu 26 czerwca 2013 r., zaś trzecie – 14 marca 2014 r. Czasokres pomiędzy spotkaniami wynosił odpowiednio 5 i 9 miesięcy, a zgodnie z art. 9a ust. 7 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zespół powinien spotykać się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. O terminie posiedzeń Zespołu jego członkowie byli informowani osobiście, telefonicznie bądź listownie przez przewodniczącego Zespołu. Istnieje ryzyko, że Zespół Interdyscyplinarny spotykając się z tak niską częstotliwością nie jest w stanie realizować wszystkich działań przewidzianych dla niego w przepisach prawa, co wynika z analizy protokołów posiedzeń Zespołu. Zgodnie z art. 9 b cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz m.in. ma za zadanie diagnozowanie problemu przemocy czy rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Wskazane jest zatem podjęcie działań zmierzających do intensyfikacji pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubniewicach, zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami i rozpoznanymi potrzebami oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Z analizy list obecności przedstawicieli poszczególnych służb i instytucji ustawowo zobowiązanych do uczestnictwa w pracach zespołu interdyscyplinarnego wynika, że podczas pierwszego spotkania frekwencja członków zespołu wynosiła 100% (7 powołanych

członków), podczas drugiego – 43% (3 na 7 powołanych członków), natomiast podczas trzeciego spotkania – 78% (7 na 9 powołanych członków). We wszystkich posiedzeniach uczestniczyły te same 3 osoby (43% składu): 2 przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej oraz kurator Sądu Rejonowego w Sulęcinie. W dwóch na trzy posiedzeniach wzięli udział: przedstawiciel Policji, PCPR w Sulęcinie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (kolejne 43% składu Zespołu). W jednym posiedzeniu uczestniczył przedstawiciel Zespołu Szkół. Na dwóch członków zespołu włączonych w jego skład w lipcu 2013 r., jeden z nich uczestniczył w jedynym spotkaniu Zespołu, które odbyło się po tym terminie (w marcu 2014 r.).

W dniu 12 lutego 2013 r. odbyło się „Szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego”, w którym wzięli udział wszyscy członkowie Zespołu, uzyskując certyfikaty. Ponadto przewodniczący Zespołu w marcu 2014 r. ukończył szkolenie pt. „Zasady interwencji wobec sprawcy, ofiary oraz przemoc wobec dziecka”.

Zespół interdyscyplinarny w Lubniewicach w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie powołuje grupy robocze. Z przeanalizowanych protokołów posiedzeń tych grup wynika, że w ich skład przeważnie wchodził pracownik socjalny (ewentualnie 2 pracowników socjalnych), pedagog szkolny, wychowawca grupy przedszkolnej, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz psycholog. W 9 przypadkach skład grupy roboczej liczył 3 osoby, a w 4 przypadkach był to skład dwuosobowy. W jednym składzie grupa liczyła cztery osoby, przy czym byli to przedstawiciele dwóch instytucji (pomocy społecznej i oświaty). Do żadnej grupy roboczej nie zapraszano przedstawiciela Policji. Biorąc pod uwagę fakt, że uprawnieni do włączenia się w proces udzielania pomocy rodzinie są także przedstawiciele innych służb i instytucji, wskazane byłoby włączanie ich w skład grup roboczych. Dotyczy to zwłaszcza przedstawiciela Policji gdyż na podstawie § 13 pkt. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209, poz. 1245), policjant jest zobowiązany składać systematyczne wizyty u osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Powoływanie optymalnej liczby członków grupy roboczej pozwoli na wielotorowy charakter udzielanej pomocy, która w możliwie najkrótszym czasie będzie zmierzać do przywrócenia równowagi życia rodzinnego.

[Dowód: akta kontroli str.19-68]

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane. Stwierdzono uchybienia w realizacji zadania pod względem braku porozumienia o współpracy w ramach zespołu interdyscyplinarnego pomiędzy burmistrzem, a przedstawicielem organizacji pozarządowej, w zakresie częstotliwości posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz ustalania składu grup roboczych.

2. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”:

Gmina realizuje procedurę „Niebieskie Karty”. W 2013r. zarejestrowano 4 karty, natomiast w 2014r. do dnia kontroli nie wpłynął żaden formularz. Przeanalizowano 100% dokumentacji dot. problemu przemocy w rodzinie. Podejmowanie procedury odbywało się z zachowaniem terminowości zgodnie z §7 ust.1 oraz § 8 ust.1 cyt. rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Przy czym w jednym przypadku Policja wysłała formularz do Przewodniczącego po upływie 8 dni, którego przyjęcie Przewodniczący potwierdził po kolejnych 7 dniach. Oznacza to, że od momentu wypełnienia formularza do otrzymania go przez przewodniczącego zespołu upłynęło 16 dni. Przekazywanie wypełnionych formularzy „Niebieskiej Karty” – A wymaga wypracowania szybszego sposobu dostarczenia ich przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

W trakcie czynności kontrolnych w badanej dokumentacji nie stwierdzono potwierdzeń terminowego przekazania formularzy do członków grupy roboczej, natomiast akta zawierają adnotacje urzędowe sporządzane przez przewodniczącego Zespołu powiadamiające ich o terminie posiedzeń. Przedłożona dokumentacja do analizy nie zawierała formularzy „NK – C” i „NK- D”. Przewodnicząca Zespołu wyjaśniła, że formularze po wypełnieniu przekazano do rąk własnych klientów. Na posiedzenia Zespołu zapraszane są osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Każdorazowo spotkania z tymi osobami organizowane były w innym czasie.

Badana dokumentacja – akta rodziny, nie zawierała planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, o którym mowa w art.9b. ust. 3 pkt. 1. ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz §16 ust.1 pkt.4 cyt. rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieska Karta”. W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie dla każdej rodziny utworzono grupę roboczą. Z kontrolowanej dokumentacji wynika, że wszystkim rodzinom, u których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” udzielano pomocy. Pomoc polegała między

innymi na: zgłoszeniu do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, podjęciu leczenia szpitalnego, cyklicznych konsultacjach z psychologiem, rozmowach wspierających pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego i wychowawcy przedszkolnego, monitorowaniu środowiska rodzinnego. Praca ze wszystkimi środowiskami rodzinnymi, w których istnieje przemoc domowa trwa od 3 do 4 miesięcy. W wyniku podjętych działań przez grupy robocze na rzecz osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” następuje rozpoznawanie indywidualnych uwarunkowań rodzin, wzrasta poziom precyzowania problemu, w wyniku czego w dwóch przypadkach, po konsultacjach psychologicznych zakwalifikowano problem jako nie mający znamion przemocy domowej, a charakter konfliktu. Członkowie grup roboczych nie zakończyli pracy w tym zakresie, trwa kontynuacja działań.

W toku analizy protokołów z posiedzeń grup roboczych wynika, że zakończono procedurę w jednym przypadku. W protokole tym opisano zasoby rodziny oraz stan zatrudnienia. Spisano również opinie członków grupy roboczej na temat aktualnej sytuacji rodziny, podano w nim opinie z wizyt w środowisku rodzinnym, które przeprowadzano 1 raz w tygodniu. Z ich treści wynika, że nie zauważono niepokojących sygnałów przemocy w tej rodzinie. Na podstawie analizy zebranych danych w sprawie, Zespół uznał, że działania można zakończyć. Protokół nie zawiera powodu zakończenia procedury oraz innych danych, które szczegółowo określone są w §18 ust.1 i ust.2 cyt. rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieska Karta”. Należy zatem zgodnie z przepisami określić sposób zakończenia procedury.

[Dowód: akta kontroli str.69-108]

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane. Zadanie realizowane z uchybieniami w zakresie sposobu przekazywania „Niebieskich Kart” przez przewodniczącego Zespołu do członków grup roboczych, opracowania indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz zamykania procedur.

3. Warunki realizacji zadania przez MGOPS w Lubniewicach:

Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika jednostki, praca socjalna oddzielona jest od pracy administracyjnej a pracownicy socjalni 50% swoich zadań realizują w terenie.

OPS zatrudnia dwóch pracowników socjalnych etatowych oraz jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w związku z realizowanym projektem systemowym (do obsługi 16 uczestników projektu). Jeden pracownik socjalny (jednocześnie przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego) w 2013r. i 2014r. uczestniczył w 2 szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Drugi pracownik socjalny uczestniczył w jednym szkoleniu z tego zakresu, dot. wczesnego rozpoznawania symptomów dziecka wykorzystywanego seksualnie. Z uwagi na fakt, że szkolenie to miało miejsce w kwietniu 2005 r., a od tego czasu miało miejsce wprowadzenie przepisów dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wskazane jest przeszkolenie pracownika socjalnego w tym zakresie, jak również z obszaru diagnozowania i praktycznych działań na rzecz ofiar przemocy domowej.

Gmina została podzielona na 2 rejony opiekuńcze. Jeden pracownik socjalny obsługuje 80 środowisk, zaś drugi – 60, przy czym mowa tu o wszystkich środowiskach korzystających z jakiegokolwiek formy pomocy społecznej. Natomiast na rzecz środowisk, w których ujawniono problem przemocy domowej na przestrzeni 2013r. i 2014 r. w gminie podejmowano działania w 5 rodzinach.

[Dowód: akta kontroli str.109-118]

WNIOSKI:

Kontrola wykazała, że zostało zrealizowane zalecenie pokontrolne w zakresie niezwłocznego powołania gminnego zespołu interdyscyplinarny oraz wszczęcia jego działalności, w szczególności poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań nie stwierdzono uchybień pod względem:

1. Terminowości przekazania formularza „Niebieska Karta -A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

1. Braku zawarcia porozumienia o współpracy w ramach zespołu interdyscyplinarnego pomiędzy burmistrzem a przedstawicielem organizacji pozarządowej;
2. Częstotliwości posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego;

3. Sposobu przekazywania „Niebieskich Kart” przez przewodniczącego Zespołu do członków grup roboczych;
4. Powoływania grup roboczych,
5. Opracowania indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
6. Zamykania procedur.
7. Braku w dokumentacji formularzy „NK – C” i „NK- D”.

Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do książki kontroli pod nr 2/2014.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje:

1. Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach,
2. Burmistrz Lubniewic,
3. WPS LUW a/a.

Kontrolujący:

**Kierownik Miejsko – Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubniewicach**

Kierownik MGOPS
Justyna Pawlak

Inspektor
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej
Wiesława Mikołajczyk

Starszy Inspektor
w Wydziale Polityki Społecznej
Anna Obiegło

Lubniewice, dnia 07 maja 2014r.

Gorzów Wlkp., 29 kwietnia 2014 r.